

Sammanfattning: Non-profits running businesses and hybrid organisations

<https://www.socialinnovationpodcast.net/episodes/hybrid-organisations>

Ur poddserien Social Innovation Podcast, om hur det är att driva verksamhet utifrån en “hybrid” organisationsform, med Johan Oljeqvist från Fryshuset.

Inledningsvis berättar Johan Oljeqvist om sin bakgrund där han innan uppdraget för Fryshuset jobbade med förnyelse av Frälsningsarméns second hand-kedja Myrorna. Här är en artikel om honom i samband med att han tillträdde tjänsten på Fryshuset:

<https://www.kollega.se/organisatoren>

Fryshusets grundvärderingar och historia presenteras sedan i avsnittet, här finns en bra bakgrundstext och en video att se på deras hemsida - som berättar historien på ungefär samma sätt: <https://fryshuset.se/om-fryshuset/var-historia>

Centralt för arbetet har sedan starten på 1980-talet varit att de är de ungas idéer och initiativ som är drivande i verksamhetsutvecklingen.

En stor verksamhetsgren är basket. De har även en stor verksamhet inom musik och inom skate. De driver även fristående gymnasieskola. Parallellt säljer de även tjänster och tar olika uppdrag, t.ex. utbildningsuppdrag för polisen.

I avsnittet pratar de kring Fryshusets flexibla organisering. Dels är de en stiftelse i grunden, dels två aktiebolag, och tre ideella föreningar för olika verksamhetsgrenar. Se lite mer om deras organisering här <https://fryshuset.se/organisationsstruktur/> och här <https://fryshuset.se/fryshusgruppen/>

Poängen med att ha flera olika juridiska organisationsformer samlade i “Fryshus-gruppen” är till exempel att kunna ansöka om projektmedel, ta uppdrag eller ingå i samarbeten av olika slag, där de olika formerna passar olika väl.

Ett exempel på finansiering för ny verksamhet som Johan berättar om: För några år sedan i Stockholm såg de att många nyanlända unga inte fångades upp. Men kommunen höll inte med och ville inte finansiera ny verksamhet. Istället fick de finansiellt startstöd från privata näringslivet. Efter att ha prövat programmet och visat på behovet var kommunen beredd att finansiera den fortsatta driften av insatserna. Närheten till målgruppen är central.

De har samtidigt ett behov av att hela tiden berätta och förklara varför deras verksamhet är viktig. En kombination av ungas egen berättelse om betydelsen, perspektiv från forskning och en förståelse för mottagaren i rummet är tre viktiga delar för att lyckas kommunicera.

Johan berättar också om det problematiska med ett alltmer polariserat samhällsklimat. Fryshuset vill vara öppna för alla, och det blir svårare när polariseringen ökar.

När det gäller socialt arbete berättas om vikten av att kunna prata med unga på ett annat sätt. De har inte skyldighet att rapportera saker som exempelvis en person från socialtjänst. Fryshuset kan erbjuda sammanhang för att få vara sig själv. Men samarbeten med offentlig sektor och näringslivet behövs för att skapa systemförändring.

Johan berättar om vikten av att involvera unga och deras perspektiv, den potential som finns i detta och det är underutnyttjat. En annan sida där Fryshuset står starka är metoder och arbetssätt för att jobba med att få unga från exkludering till att bli en del av samhället.

En förändringsresa för organisation de senaste 10 åren har varit från en mindre och uppkäftig organisation till att bli en större och stadigare "institution". Men behålla värderingarna. En strategi för att fortsätta vara nyskapande är att undvika att vara beroende av bidrag från privatpersoner - det gör att de kan fortsätta ta risker och eventuellt få negativ mediauppmärksamhet utan att tappa all finansiering.

När det gäller verksamhetsutveckling har de dialog om att etablera sig i en rad andra länder. Men de har insett att de behöver ha egen personal som i så fall är med på plats och etablerar.

Johan ser att mer förebyggande arbete med unga behövs i Sverige. En utmaning är finansieringen. Något som utforskas är sociala obligationer för att få loss mer finansiering.

Samarbetet med offentlig sektor är inte okomplicerat. Å ena sidan är Fryshuset uppdragstagare som får betalt och för stöd från offentlig sektor. Å andra sidan en NGO som kritiserar hur kommunen arbetar. De arbetar med ungas intresse för ögonen.

De diskuterar även att det idag är populärt att sikta på att "bli samhällsentreprenör". Johan menar att rollen som samhällsentreprenör handlar om att ha en förståelse och närhet till människor. Att skapa relationer och bygga tillit.